

NORME
de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind
sistemul unitar de pensii publice

În aplicarea prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, denumită în continuare lege, se emit următoarele norme:

I. DECLARAȚIA NOMINALĂ DE ASIGURARE, CONTRACTUL DE ASIGURARE SOCIALĂ, DECLARAȚIA INDIVIDUALĂ DE ASIGURARE ȘI CONTRIBUȚIA DE ASIGURĂRI SOCIALE

Art.1 Asigurarea evidenței nominale a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat se realizează pe baza Declarației privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate, denumită în continuare *Declarația nominală de asigurare*, conform modelului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1397/2010 privind modelul, conținutul, modalitatea de depunere și de gestionare a „Declarației privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate”.

Art.2 Declarația nominală de asigurare se completează și se depune de persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajator sau entități asimilate angajatorului, prevăzute la art. 296³ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare cărora le revin, potrivit legislației în vigoare, obligații de plată privind impozitul pe venitul din salarii, precum și cele privind bugetul asigurărilor sociale de stat.

Art.3 Declarația nominală de asigurare se depune lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei pentru care se datorează contribuțiile, potrivit dispozițiilor legale.

Art.4 (1) Obligația de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat privește contribuția de asigurări sociale.

(2) Cotele contribuției individuale de asigurări sociale, a celei datorate de angajator, baza de calcul a acestora, termenele de plată și celelalte aspecte privind contribuțiile de asigurări sociale sunt reglementate în Titlul IX² „Contribuții sociale obligatorii” din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Art.5 Declarația nominală de asigurare constituie documentul pe baza căruia casele teritoriale de pensii, respectiv casele de pensii sectoriale competente stabilesc stagiul de cotizare în sistemul public de pensii și determină punctajul lunar al asiguratului, utilizate la stabilirea drepturilor de pensie.

Art.6 (1) În situațiile în care, pentru anumite perioade de după data de 31 martie 2001, stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, respectiv veniturile asigurate pe baza cărora se determină punctajul lunar, nu pot fi dovedite prin declarația nominală de asigurare, persoana în cauză poate prezenta casei teritoriale/sectoriale de pensii competente, alte documente doveditoare, întocmite în condițiile legii.

(2) Documentele doveditoare pot fi:

a) carnetul de muncă, cu înregistrările efectuate conform normelor legale, în original;

b) certificate cu informații extrase din registrele generale de evidență a salariaților depuse de angajatori potrivit art. 7 din Hotărârea Guvernului nr.161/2006 privind întocmirea și completarea registrului general de evidență a salariaților, cu modificările și completările ulterioare;

c) certificate/adeverințe eliberate în condițiile legii de Arhivele Naționale sau de către deținătorii legali ai arhivelor foștilor angajatori;

d) hotărâri judecătorești prin care se reconstituie elementele necesare stabilirii drepturilor de pensie.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) se aplică numai în situațiile în care se dovedește că angajatorul nu mai există ori arhiva acestuia a fost distrusă.

Art.7 (1) În sistemul public de pensii se pot asigura, pe bază de contract de asigurare socială, avocații, personalul clerical și cel asimilat din cadrul cultelor recunoscute prin lege, cu sisteme proprii de asigurări sociale și pensii, neintegrate în sistemul public, precum și orice altă persoană care dorește să se asigure în sistemul public de pensii.

(2) Se pot asigura în sistemul public de pensii, pe bază de contract de asigurare socială și persoanele care, asigurate fiind în temeiul art.6 alin.(1) din lege, doresc să își completeze venitul asigurat până la plafonul prevăzut de lege.

Art.8 (1) Contractul de asigurare socială se încheie între persoana interesată sau, după caz, tutorele, curatorul sau mandatarul acesteia desemnat prin procură specială și casa teritorială de pensii competentă, denumită, în continuare, *asigurător* în funcție de domiciliul sau reședința persoanei interesate sau, după caz, a tutorelui, curatorului sau mandatarului.

(2) Contractul de asigurare socială se încheie în formă scrisă și produce efecte de la data înregistrării la asigurător.

Art.9 (1) Venitul asigurat înscris în contractul de asigurare socială, la care se datorează contribuția de asigurări sociale, este ales de persoana interesată, cu respectarea prevederilor legale.

(2) Venitul asigurat poate fi modificat, din inițiativa asiguratului, în condițiile legii, prin încheierea unui act adițional la contractul de asigurare socială.

(3) Actul adițional la contractul de asigurare socială produce efecte pentru viitor, cel mai devreme de la data înregistrării acestuia la asigurător și are același regim juridic ca și contractul de asigurare socială.

Art.10 La încheierea contractului de asigurare socială, se prezintă asigurătorului următoarele documente:

a) actul de identitate, certificarea pentru conformitate a copiei făcându-se de către asigurător;

b) actul de identitate al reprezentantului, precum și actul care atestă calitatea acestuia, după caz.

Art.11 (1) În situația nerespectării termenului de plată a contribuției, în cursul derulării contractului de asigurare socială, se calculează dobânzi și penalități de întârziere aferente.

(2) Neplata contribuției de asigurări sociale, timp de 3 luni consecutive, constituie pentru asigurător motiv de reziliere a contractului de asigurare socială.

(3) Rezilierea contractului de asigurare socială din inițiativa asigurătorului se face cu ziua următoare celei pentru care s-au plătit sumele reprezentând contribuția de asigurări sociale și eventualele accesorii, după notificarea prealabilă a asiguratului.

Art.12 (1) Rezilierea contractului de asigurare socială se poate face și din inițiativa asiguratului, exprimată în scris, oricând, pe parcursul derulării acestuia, începând cu data solicitată, dar nu mai devreme de ultima zi a perioadei pentru care s-au plătit sumele reprezentând contribuția de asigurări sociale și eventualele accesorii.

(2) Constatarea rezilierii se face prin decizie a asiguratorului.

Art.13 În sistemul public de pensii, sunt obligate să depună declarație individuală de asigurare persoanele care realizează, în mod exclusiv, un venit brut pe an calendaristic, echivalent cu cel puțin de 4 ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat, și care se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin.(1) pct. IV din lege.

Art.14 (1) Persoanele care sunt asigurate în sistemul public de pensii în condițiile prevăzute de instrumentele juridice cu caracter internațional la care România este parte, având angajator nerezident în acest stat, își pot asuma obligațiile respectivului angajator, în numele acestuia, în ceea ce privește plata contribuțiilor, fiind asimilate, în acest sens, asiguraților prevăzuți la art.6 alin.(1) pct.IV lit. e) din lege.

(2) Persoanele care nu au domiciliul sau reședința în România, și care în temeiul instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte, au obligația de a se asigura în sistemul public de pensii, nefiind într-o relație dependentă cu un angajator rezident în România, depun declarație individuală de asigurare.

Art.15 (1) Declarația individuală de asigurare se depune personal la casa teritorială de pensii competentă, în funcție de domiciliul sau reședința persoanei.

(2) Nedepunerea declarației individuale de asigurare constituie, conform prevederilor art. 144 lit. b) din lege, contravenție și se sancționează conform legii.

(3) Declarația individuală de asigurare prevăzută la art.14 alin.(2) din prezentele norme se depune la casa teritorială de pensii competentă, în funcție de locul de desfășurare a activității.

Art.16 La depunerea declarației individuale de asigurare, persoana obligată să se asigure prezintă asiguratorului, după caz, următoarele documente:

- a) actul de identitate, în original și copie, certificarea pentru conformitate a copiei făcându-se de către asigurator;
- b) copie a contractului de administrare sau de management, în cazul administratorilor sau managerilor care au încheiat contract de administrare sau de management;
- c) copie a certificatului de înregistrare la Registrul Comerțului, copii ale declarațiilor fiscale depuse în cazul membrilor întreprinderii individuale și ai întreprinderii familiale;
- d) copie a certificatului de înregistrare la Registrul Comerțului, copii ale declarațiilor fiscale depuse în cazul persoanelor fizice autorizate să desfășoare activități economice;
- e) copie a contractului individual de muncă sau a altui document din care rezultă desfășurarea activității, încheiat cu societatea angajatoare, în cazul persoanelor angajate în instituții internaționale, dacă nu sunt asigurații acestora;
- f) copie a contractului, a acordului sau a altui document din care rezultă desfășurarea activității, încheiat cu societatea angajatoare, în cazul altor persoane care realizează venituri din activități profesionale.

Art.17 (1) În situația în care, pe parcursul derulării asigurării în baza declarației individuale de asigurare, se face dovada că, într-un an calendaristic, nu se realizează venituri la nivelul prevăzut de lege, declarația se suspendă, la cererea asiguratului sau din inițiativa casei teritoriale de pensii.

(2) În situația în care suspendarea declarației individuale de asigurare operează din inițiativa casei teritoriale de pensii, aceasta va notifica asiguratul, cu indicarea perioadei pentru care s-a produs suspendarea.

(3) Constatarea nerealizării veniturilor se face pe baza documentelor fiscale prevăzute de legislația în materie sau, după caz, pe baza datelor furnizate caselor teritoriale de pensii de către organele fiscale.

(4) În perioada de suspendare prevăzută la alin.(1), nu se datorează contribuția de asigurări sociale și perioada respectivă nu constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii.

(5) În situația în care, în perioada de suspendare, s-au achitat contribuții de asigurări sociale, acestea nu se restituie, fiind luate în calcul la determinarea stagiului de cotizare și a punctajului lunar pentru stabilirea drepturilor de pensie.

Art.18 Declarația individuală de asigurare este suspendată de drept, în condițiile legii, pe perioada în care asiguratul a beneficiat de concedii medicale și indemnizații de asigurări sociale de sănătate și/sau de concedii pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de un an, 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copilului cu handicap.

Art.19 Asigurații care fac dovada că nu se mai regăsesc în situațiile pentru care asigurarea este obligatorie, potrivit art. 6 alin. (1) pct. IV din lege, au obligația să depună la casele teritoriale de pensii, în termen de 30 de zile de la modificarea situației, formularul-tip de încetare a declarației individuale de asigurare în sistemul public de pensii.

Art.20 (1) În situația în care casa teritorială de pensii deține informații certe cu privire la faptul că asigurații pe bază de declarație individuală de asigurare nu se mai regăsesc într-una din situațiile prevăzute la art.6 alin.(1) pct.IV din lege, pentru a fi asigurați obligatoriu în sistemul public, poate proceda, după notificarea prealabilă a asiguratului, la încetarea, din oficiu, a declarației individuale de asigurare.

(2) Prevederile alin.(1) se pot aplica și persoanelor aflate într-una din situațiile prevăzute la art.11 alin. (4) din lege.

(3) Încetarea declarației individuale de asigurare se efectuează pe bază de proces-verbal în care se consemnează motivele încetării, precum și informațiile/documentele care au fost avute în vedere.

(4) Încetarea operează cu data de întâi a lunii următoare celei în care asiguratul nu se mai regăsește într-una din situațiile prevăzute la art.6 alin.(1) pct.IV din lege.

(5) Asigurații cu declarație individuală de asigurare, care fac dovada că se regăsesc în situațiile prevăzute la art.11 alin.(4) din lege, pot depune formularul-tip de încetare a declarației individuale de asigurare în sistemul public de pensii. În acest caz, încetarea operează începând cu data depunerii cererii.

Art.21 Ori de câte ori intervin modificări ale elementelor care au stat la baza declarației individuale de asigurare, asiguratul are obligația de a depune la casa teritorială de pensii o comunicare de modificare a declarației.

Art.22 În categoria „persoane fizice autorizate să desfășoare activități economice”, prevăzută la art.6 alin. (1) pct. IV lit.c) din lege, se încadrează persoanele care exercită profesii libere, și anume:

- a) expert contabil;
- b) contabil autorizat;
- c) consultant de plasament în valori mobiliare;
- d) medic;
- e) farmacist;
- f) medic veterinar;
- g) psiholog cu drept de liberă practică;
- h) notar public;
- i) auditor financiar;
- j) practician în reorganizare și lichidare;
- k) persoane autorizate să realizeze și să verifice lucrările de specialitate din domeniul cadastrului, geodeziei și cartografiei;
- l) expert tehnic;
- m) urbanist;
- n) restaurator;
- o) persoane autorizate să furnizeze servicii publice conexe actului medical;
- p) consilier în proprietate industrială;
- q) expert criminalist;
- r) executor judecătoresc;
- s) arhitect;
- t) traducător autorizat;
- u) consultant fiscal;
- v) broker;
- w) oricare profesii/meserii reglementate, desfășurate în mod independent, în condițiile legii.

Art.23 (1) Persoanele asigurate la data de 31 decembrie 2010, pe bază de declarație/contract de asigurare socială, în condițiile Legii nr.19/2000, privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, care se regăsesc în situațiile de asigurați obligatoriu/facultativ prevăzute de Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, își păstrează calitatea de persoane asigurate în sistemul public de pensii începând cu data de 1 ianuarie 2011.

(2) Persoanele prevăzute la alin.(1) nu au obligația depunerii/încheierii unor noi documente de asigurare conform prevederilor legii.

(3) Pentru persoanele prevăzute la alin.(1), venitul asigurat înscris în documentele de asigurare se va încadra obligatoriu în limitele prevăzute la art.36 din lege.

(4) Persoanelor prevăzute la alin.(1) le revin în continuare obligațiile și beneficiază de drepturile stabilite de lege.

Art.24 În cazul persoanelor asigurate în sistemul public de pensii în baza declarației de asigurare la data de 31 decembrie 2010, și care, începând cu data de 1 ianuarie 2011, nu se mai află într-una din situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV din lege, dar au achitat contribuția de asigurări sociale prevăzută de lege, aceasta nu se restituie, iar perioada respectivă constituie stagiul de cotizare, în condițiile legii.

Art.25 Casa teritorială de pensii are obligația ca, cel mai târziu în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a actului normativ de modificare a cadrului legal privind declarația individuală de asigurare sau contractul de asigurare socială, să comunice în scris asiguraților natura modificării și data de la care survine aceasta.

Art.26 Modelul contractului de asigurare, al declarației individuale de asigurare socială, al actului adițional la contractul de asigurare socială, al comunicării de modificare a declarației individuale de asigurare, al formularului–tip de încetare a declarației individuale de asigurare în sistemul public de pensii sunt cele aprobate prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale.

Art.27 (1) Termenul de plată a contribuției de asigurări sociale, în cazul asiguraților pe bază de contract de asigurare socială sau declarație individuală de asigurare, este până la data de 25 a lunii următoare celei pentru care se datorează plata.

(2) Neplata contribuției de asigurări sociale la termen generează plata unor dobânzi și penalități de întârziere.

(3) Cota dobânzilor și penalităților de întârziere, prevăzute la alin.(2), precum și modalitatea de calcul al acestora se stabilește potrivit reglementărilor privind executarea creanțelor bugetare.

Art.28 Calculul dobânzilor și penalităților de întârziere pentru asigurații cu declarație individuală de asigurare sau contract de asigurare socială se efectuează de către casele teritoriale de pensii.

Art.29 (1) Declarația individuală de asigurare și contractul de asigurare socială încetează de drept la data decesului asiguratului.

(2) Eventualele sume neachitate până la data decesului nu se mai urmăresc, iar stagiul de cotizare se constituie numai din perioadele pentru care s-au plătit sumele reprezentând contribuția de asigurări sociale și eventualele accesorii.

(3) În situațiile în care sunt făcute plăți anticipate pentru perioade ulterioare datei decesului, sumele plătite pentru aceste perioade, reprezentând contribuție de asigurări sociale se restituie, la cerere, persoanelor prevăzute la art.120 alin.(1) din lege.

(4) În situațiile prevăzute la alin.(3), constituie stagiul de cotizare perioada pentru care s-a plătit contribuția de asigurări sociale, până la data decesului.

Art.30 Câștigul salarial mediu brut menționat în cuprinsul legii este cel utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și aprobat prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

II. STAGIUL DE COTIZARE ÎN SISTEMUL PUBLIC DE PENSII. CERTIFICAREA STAGIULUI DE COTIZARE ȘI A PUNCTAJULUI REALIZAT ÎN SISTEMUL PUBLIC DE PENSII

Art.31 (1) În situația persoanelor prevăzute la art.6 alin.(1) pct.I, II, III și V din lege, constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii perioadele pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale.

(2) În situația persoanelor prevăzute la art.6 alin.(1) pct.IV și alin.(2) din lege, constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii perioadele pentru care s-au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale.

(3) În situația persoanelor care beneficiază de plăți compensatorii, suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru care contribuția de asigurări sociale se datorează la nivelul cotei contribuției individuale, stagiul de cotizare se determină prin aplicarea asupra perioadei de cotizare a raportului dintre cota de contribuție individuală de asigurări sociale și cota de contribuție de asigurări sociale aprobată pentru locurile de muncă în condiții normale.

Art.32 Perioadele necontributive prevăzute la art.49 din lege, reprezintă perioade asimilate stagiului de cotizare.

Art.33 Perioada pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale în sistemul public de pensii se înregistrează în zile lucrate din cele lucrătoare, corespunzătoare condițiilor de muncă în care asiguratul își desfășoară activitatea sau, după caz, în zile lucrătoare din numărul zilelor calendaristice, în cazul perioadelor de concedii medicale.

(2) Pentru cadrele militare, perioada pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale în sistemul public de pensii se înregistrează în zile calendaristice, corespunzătoare condițiilor de muncă în care asiguratul își desfășoară activitatea.

Art.34 (1) Stagiul de cotizare se determină și se exprimă în zile calendaristice.

(2) Transformarea zilelor lucrătoare în zile calendaristice, în vederea determinării stagiului de cotizare realizat, se face potrivit procedurii aprobate prin ordin al președintelui Casei Naționale de Pensii Publice, denumită în continuare CNPP.

Art.35 (1) Stagiul de cotizare se certifică asiguraților, din oficiu, o dată la 2 ani, începând cu luna iunie 2013, de către CNPP și casele de pensii sectoriale.

(2) Certificarea prevăzută la alin. (1) se face prin emiterea către asigurați a Certificatului privind stagiul de cotizare în sistemul public de pensii.

III. PENSIILE DIN SISTEMUL PUBLIC DE PENSII

Art.36 În sistemul public de pensii au dreptul la pensie, în situația îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege, următoarele categorii de persoane:

a) asigurații prevăzuți la art. 6 din lege;

b) persoanele care satisfac obligații militare sau sunt elevi ai unei școli militare/școli de agenți de poliție, cu excepția elevilor liceelor militare, studenți ai unei instituții de învățământ din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională;

c) elevii, inclusiv elevii liceelor militare, ucenicii și studenții care si-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă datorită bolilor profesionale sau accidentelor de muncă survenite în timpul și din cauza practicii profesionale;

d) persoanele care si-au pierdut total sau parțial capacitatea de muncă și marii mutilați, ca urmare a participării la lupta pentru victoria Revoluției din decembrie 1989 sau în legătură cu evenimentele revoluționare din decembrie 1989, dacă erau cuprinși într-un sistem de asigurări sociale anterior datei ivirii invalidității din această cauză;

e) persoanele care, la data solicitării drepturilor de pensie, nu mai au calitatea de asigurat;

f) urmașii persoanelor prevăzute la lit. a) - e), respectiv copiii și soțul supraviețuitor.

A. Pensia pentru limită de vârstă

Art.37 (1) În vederea deschiderii dreptului la pensie, stagiul minim/complet de cotizare prevăzut la art. 53 alin. (2) și (3) din lege, respectiv stagiul complet de cotizare prevăzut la art. 54 alin. (3) din lege cuprinde și:

a) stagiul de cotizare realizat până la intrarea în vigoare a legii;

b) vechimea în serviciu recunoscută pentru stabilirea pensiilor, până la intrarea în vigoare a legii, în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit.c) din lege;

c) vechimea în muncă sau, după caz, vechimea în serviciu realizată în celelalte sisteme de asigurări sociale, neintegrate în sistemul public de pensii;

d) perioadele suplimentare acordate pentru activitatea desfășurată în grupa I, a II-a, respectiv în condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții de muncă.

(2) Stagiul minim de cotizare în specialitate prevăzut la art.54 alin.(2) din lege, este constituit din perioada în care o persoană din sistemul național de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, precum și din sistemul administrației penitenciare s-a aflat în una dintre următoarele situații:

1. a avut calitatea de cadru militar în activitate;

2. a îndeplinit serviciul militar ca militar în termen, militar cu termen redus, elev al unei școli militare/școli de agenți de poliție sau student al unei instituții de învățământ din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională pentru formarea cadrelor militare, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, cu excepția liceului militar;

3. a fost concentrată sau mobilizată ca rezervist;

4. a fost în captivitate;

5. a avut calitatea de funcționar public cu statut special în instituțiile din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională, precum și din sistemul administrației penitenciare;

6. a avut calitatea de militar angajat pe bază de contract și/sau de soldat și gradat voluntar.

Art.38 (1) Vârstele standard de pensionare și stagiile minime sau complete de cotizare pentru femei și bărbați sunt prevăzute în anexa nr. 5 la lege.

(2) În situația cadrelor militare, soldaților și gradaților voluntari, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale, vârstele standard de pensionare și stagiile minime sau complete de cotizare în specialitate sunt prevăzute în anexa nr. 6 la lege.

Art.39 (1) Reducerea vârstelor de pensionare pentru persoanele care au desfășurat activități încadrate prin lege în condiții deosebite de muncă se face corespunzător timpului efectiv lucrat în aceste condiții, din vârstele standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 sau, după caz, anexa nr. 6 la lege, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 55 alin. (1) lit.a) din lege.

(2) Se asimilează stagiilor realizate în condiții deosebite de muncă și vechimea în muncă realizată în grupa I-a sau a II-a de muncă, conform legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, cu excepția celor încadrate în condiții speciale sau în alte condiții de muncă.

Art.40 (1) Reducerea vârstelor de pensionare pentru persoanele care au desfășurat activități încadrate prin lege în condiții speciale sau în alte condiții de muncă se face corespunzător stagiului de cotizare realizat în aceste condiții, din vârstele standard de pensionare prevăzute în anexa nr.5 sau, după caz, anexa nr.6 la lege, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 55 alin.(1) lit.b) din lege.

(2) În situația persoanelor care au desfășurat activitate cel puțin 50 % în subteran sau în zona I de expunere la radiații, respectiv cel puțin 70 % în zona a II-a de expunere la radiații, dintre cele încadrate la art.30 alin.(1) lit.a) și b) din lege, stagiul de cotizare realizat în aceste condiții este egal cu timpul lucrat în regim normal de lucru.

(3) În cazul persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare de 30 de ani, din care cel puțin 20 de ani în activitățile prevăzute la art.30 alin.(1) lit.a) și f) din lege, încadrate prin lege în condiții speciale, reducerea vârstelor de pensionare se face potrivit art.56 alin.(2) din lege, cu respectarea prevederilor alin.(3) și (4) ale aceluiași articol.

(4) Persoanele care au realizat stagii de cotizare în condiții speciale prevăzute la art.30 alin.(1) lit.b) din lege, beneficiază de pensie pentru limită de vârstă indiferent de vârstă, dacă îndeplinesc condițiile de stagiul de cotizare prevăzute la art.57 alin.(1) și (3) din lege.

(5) În situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condițiile speciale prevăzute la art.30 alin.(1) lit.b) din lege, mai puțin de 15 ani în zona I de expunere la radiații și mai puțin de 17 ani în zona a II-a de expunere la radiații, aceste stagii se cumulează considerându-se stagii de cotizare în zona a II-a de expunere la radiații, în vederea înscrierii la pensie pentru limită de vârstă.

Art.41 (1) Reducerea vârstelor standard de pensionare conform art. 55 din lege, se face numai în condițiile realizării stagiului complet de cotizare.

(2) În situația cadrelor militare, soldaților și gradaților voluntari, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, reducerea vârstelor de pensionare se face din vârstele standard prevăzute în anexa nr.6 la lege, numai în condițiile realizării stagiului minim de cotizare în specialitate.

(3) Reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute de alte acte normative se cumulează cu reducerile vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 55 din lege, fără ca reducerea totală să fie mai mare de 13 ani.

(4) Vârstele de pensionare astfel reduse conform alin.(3) nu pot fi mai mici de 50 de ani pentru femei și de 52 de ani pentru bărbați, respectiv de 45 de ani pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege.

Art.42 Pentru persoanele cărora le-au fost stabilite drepturi privind vechimea în muncă în condițiile prevăzute la art.1 alin.(1) lit.a)-c) și alin.(2) din Decretul-lege nr.118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, republicat, reducerea vârstelor de pensionare se face numai pentru anii întregi de privare de libertate, de deportare în străinătate după data de 23 august 1944 și/sau de prizonierat.

Art.43 (1) Reducerea prevăzută la art. 58 din lege se aplică persoanelor cu handicap care, la data solicitării pensiei, fac dovada acestui statut cu certificatul de încadrare în grad de handicap, emis în condițiile legii;

(2) Certificatul de încadrare în grad de handicap va conține obligatoriu următoarele elemente: data ivirii handicapului, gradul de handicap, termenul de revizuire, precum și mențiunea că certificatul a fost emis în vederea aplicării art. 58 din lege.

(3) Reducerea prevăzută la alin. (1) se face numai în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat și a handicapului permanent.

(4) Schimbarea ulterioară a gradului de handicap nu afectează drepturile de pensie acordate, cu excepția cazului în care certificatul de încadrare în grad de handicap a fost anulat, în condițiile legii.

Art.44 Reducerea prevăzută la art. 59 din lege se aplică nevăzătorilor care fac dovada acestui statut cu certificatul de încadrare în grad de handicap emis în condițiile legii, care va conține obligatoriu următoarele elemente : data ivirii handicapului, gradul de handicap, termenul de revizuire, precum și mențiunea că certificatul a fost emis în vederea aplicării art. 59 din lege.

Art.45 (1) Asigurații care și-au desfășurat activitatea pe durata programului normal de lucru dintr-o lună, în activitățile din anexa nr.2 la lege, avizate în condiții speciale de muncă,

realizate în unitățile din anexa nr.3 la lege, beneficiază de stagii de cotizare în condiții speciale de muncă.

(2) În situația în care, potrivit legii, unitățile prevăzute în anexa nr. 3 la lege își schimbă denumirea sau sediul, ori se reorganizează, inclusiv prin preluarea în totalitate sau în parte a patrimoniului de către o altă societate, locurile de muncă avizate în condiții speciale, în care până la data la care au intervenit aceste modificări, s-au desfășurat activitățile prevăzute în anexa nr. 2 la lege, rămân în continuare încadrate în condiții speciale de muncă, dacă respectivele locuri de muncă se regăsesc la noua societate.

(3) Controlul privind menținerea, conform avizului, a locurilor de muncă la noua societate se efectuează de către Inspectoratul Teritorial de Muncă, prin inspectoratele teritoriale de muncă.

(4) În situațiile prevăzute la alin.(2) și (3), angajatorul va depune la casa teritorială de pensii “Nota privind locurile de muncă încadrate în condiții speciale”, întocmită de către acesta, în conformitate cu modelul prezentat în anexa nr. 1 la prezentele norme și “Nota de constatare”, întocmită de către Inspectoratul Teritorial de Muncă, din care să rezulte menținerea, conform avizului, a locurilor de muncă la noua unitate.

(5) Perioadele în care asigurații care își desfășoară activitatea în condiții speciale de muncă se află în concediu pentru incapacitate temporară de muncă și/sau în concediu de odihnă, constituie stagiul de cotizare realizat în condiții speciale de muncă, dacă au lucrat cel puțin în ziua premergătoare concediului, în locuri de muncă încadrate în astfel de condiții de muncă.

(6) Încadrarea asiguraților în locuri de muncă în condițiile speciale prevăzute în anexa nr.2 la lege se face de către angajatorii prevăzuți la anexa nr.3 la lege, pe baza documentelor și evidențelor acestora, întocmite conform legii, din care rezultă că activitatea asiguraților s-a desfășurat numai în respectivele locuri de muncă, pe durata programului normal de lucru din luna respectivă.

(7) Programul normal de lucru din luna respectivă pentru locurile de muncă prevăzute în aviz este cel stabilit prin regulamentul intern, prin contractul colectiv de muncă ori prin alte acte normative specifice, în funcție de sectorul de activitate sau de angajator.

Art.46 (1) Asigurații unui angajator denumit în condițiile prezentelor norme prestator, care efectuează, potrivit legii, activități din cele prevăzute în anexa nr. 2 la lege, pe durata programului normal de lucru dintr-o lună, în locuri de muncă aparținând altui angajator din cei nominalizați în anexa nr. 3 la lege, denumit în condițiile prezentelor norme beneficiar, încadrate potrivit legii, în condiții speciale beneficiază pentru aceste perioade de prevederile art. 30 alin. (1) lit. e) din lege.

(2) În situațiile prevăzute la alin. (1), prestatorul depune la casa teritorială de pensii în a cărei rază de activitate își are sediul, originalul și copia documentului pe baza căruia, conform legii, funcționează, din care să rezulte că în obiectul de activitate este prevăzută și desfășurarea unor activități care se regăsesc în anexa nr. 2 la lege, documentul original restituindu-se prestatorului după certificarea conformității copiei.

(3) Prestatorul depune la casa teritorială de pensii, pe suport de hârtie, lista cu angajații care și-au desfășurat activitatea, pe durata programului normal de lucru din fiecare lună, numai în locurile de muncă încadrate, conform legii, în condiții speciale. Modelul listei cu angajații este cel prevăzut în anexa nr. 2 la prezentele norme.

(4) Lista prevăzută la alin. (3) se confirmă, în mod obligatoriu, prin semnătură și ștampilă, de către beneficiar și va fi însoțită de avizul obținut de către acesta.

(5) Casele teritoriale de pensii verifică lunar concordanța dintre datele înscrise în aceste liste și cele din declarațiile nominale de asigurare.

(6) Contribuția de asigurări sociale, prevăzută de lege pentru condiții speciale de muncă, se datorează de către prestator.

(7) Perioadele în care un asigurat lucrează pe durata programului normal de lucru din luna respectivă numai în locuri de muncă încadrate în condiții speciale potrivit art. 30 alin. (1) lit. e) din lege, se stabilesc prin decizie a angajatorului, care reglementează atribuțiile de serviciu ce revin fiecărui asigurat, în funcție de sarcinile specifice de muncă. Această decizie este document justificativ pentru întocmirea declarațiilor nominale de asigurare sau, după caz, a declarațiilor rectificative.

(8) Orice modificare intervenită în legătură cu locurile de muncă încadrate în condiții speciale pentru care s-a obținut avizul, se comunică de către angajator casei teritoriale de pensii în evidența căreia se află documentația depusă inițial.

Art. 47 În domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite, speciale și alte condiții de muncă, potrivit criteriilor și metodologiei de încadrare prevăzute de H.G. nr. 1294/2001 privind stabilirea locurilor de muncă și activităților cu condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, specifice pentru cadrele militare în activitate, cu modificările ulterioare și H.G. nr. 1822/2004 privind stabilirea locurilor de muncă și activităților cu condiții deosebite, speciale și alte condiții, specifice pentru polițiști, precum și transmiterea documentelor care dovedesc încadrarea personalului militar în aceste condiții între structurile angajatoare/plătitoare și casele de pensii sectoriale, respectiv casele teritoriale de pensii, se stabilesc prin norme interne aprobate de conducătorii instituțiilor publice din acest domeniu. Adeverințele se întocmesc conform modelului prevăzut în anexa nr. 3 la prezentele norme.

B. Pensia anticipată și pensia anticipată parțială

Art.48 Stagiul complet de cotizare, în sensul art. 62 alin. (1) și art. 65 alin. (1) din lege, este cel prevăzut în anexa nr. 5 sau, după caz, anexa nr. 6 la lege.

Art.49 (1) La stabilirea stagiului de cotizare/stagiului de cotizare în specialitate, precum și la determinarea punctajului mediu anual în cazul pensiei anticipate și pensiei anticipate parțiale, nu se au în vedere perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin.(1) lit. a)-c) și g) din lege, respectiv stagiile de cotizare realizate în sistemele de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii la data intrării în vigoare a legii.

(2) Sistemele neintegrate sistemului public de pensii sunt următoarele : sistemul de asigurări sociale al avocaților, sistemele proprii de asigurări sociale ale cultelor recunoscute de lege, respectiv Biserica Romano-Catolică, Biserica Creștină Adventistă de Ziua a Șaptea din România, Biserica Reformată din România, Biserica Unitariană din Transilvania, Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste din România, Uniunea Penticostală - Biserica lui Dumnezeu Apostolică din România, Biserica Evanghelică C.A. din România și Biserica Evanghelică Luterană din România.

Art.50 (1) În vederea deschiderii dreptului la pensia anticipată și la pensia anticipată parțială, stagiul de cotizare cuprinde și perioadele suplimentare acordate pentru activitatea desfășurată în grupele I și a II-a de muncă, respectiv în condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții de muncă.

(2) Stagiul minim de cotizare în specialitate nu cuprinde perioadele suplimentare menționate la alin.(1).

Art.51 Stagiul de cotizare realizat în perioadele în care titularul unei pensii anticipate sau al unei pensii anticipate parțiale, contribuie la sistemul public de pensii, având plata pensiei suspendată, conform legii, poate fi valorificat numai la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă.

Art.52 Pensia anticipată ori pensia anticipată parțială se transformă din oficiu, în pensie pentru limită de vârstă, care se acordă începând cu data îndeplinirii condițiilor privind vârsta standard de pensionare sau vârsta standard redusă, conform prevederilor legale, pentru acordarea unei pensii pentru limită de vârstă.

Art.53 (1) Prin sintagma „luni de anticipare” se înțelege perioada cuprinsă între data acordării pensiei anticipate sau a pensiei anticipate parțiale și data împlinirii vârstei standard de pensionare prevăzută în anexa nr.5/anexa nr.6 la lege sau, după caz, data împlinirii vârstei standard reduse conform legii.

(2) Procentul de diminuare, în cazul pensiei anticipate parțiale, prevăzut la art.65 alin.(4) din lege, se determină prin înmulțirea numărului de luni de anticipare cu 0,75 %. Frațiunile de lună se întregesc la lună.

(3) Diminuarea stabilită conform alin.(2) se menține până la data îndeplinirii condițiilor privind vârsta standard de pensionare sau vârsta standard redusă, conform prevederilor legale.

Art.54 (1) Îndeplinesc condiția reducerii vârstei standard de pensionare conform art. 65 alin. (5) din lege persoanele care solicită pensia anticipată parțială cu cel mult 2 ani înaintea vârstei standard de pensionare prevăzută în anexa nr.5 sau, după caz, anexa nr.6 la lege.

(2) Pentru a beneficia de pensie anticipată parțială cu reducerea vârstei prevăzută la alin. (1), persoanele trebuie să îndeplinească și celelalte condiții prevăzute de lege pentru înscrierea la această pensie.

(3) Prin sintagma „au locuit” prevăzută la art. 65 alin. (5) din lege, se înțelege că au avut domiciliul în una din localitățile Baia Mare, Copșa Mică și Zlatna sau în unitățile administrativ teritoriale aflate pe o rază de 8 km în jurul acestor localități.

(4) Lista unităților administrativ teritoriale situate în zona de 8 km în jurul localităților Copșa Mică, Baia Mare și Zlatna, precum și a localităților componente ale acestora, la care face trimitere art. 65 alin. (5) este prevăzută în anexa nr. 4 la prezentele norme.

(5) Dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 65 alin. (5) din lege, referitor la perioada de locuire în zonele afectate de poluare se face prin adeverință-tip eliberată de serviciul public comunitar de evidență a persoanelor competent, conform modelului prevăzut în anexa nr. 5 la prezentele norme.

(6) Cererea pentru obținerea adeverinței prevăzută la alin. (5) se depune la serviciul public comunitar de evidență a persoanelor, în funcție de domiciliul actual al solicitantului. Cererea va cuprinde obligatoriu informații referitoare la data și locul nașterii, prenumele părinților, CNP, domiciliul actual/domiciliile anterioare, precum și motivul solicitării.

(7) Serviciul public comunitar de evidență a persoanelor are obligația să elibereze adeverința în termen de 20 de zile de la data înregistrării cererii, pe baza înregistrărilor existente în componentele Registrului național de evidență a persoanelor prevăzute la art. 9 - 11 din HG nr.1375/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a dispozițiilor legale privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români.

C. Pensia de invaliditate

Art.55 Încadrarea sau neîncadrarea într-un grad de invaliditate se face prin decizie emisă de medicul expert al asigurărilor sociale sau, după caz, de către comisiile de expertiză

medico-militară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională.

Art.56 (1) Persoanele care și-au pierdut capacitatea de muncă din cauza unor boli obișnuite sau unor accidente care nu au legătură cu munca beneficiază de pensie de invaliditate, dacă au realizat stagiul de cotizare necesar în raport cu vârsta la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă, conform tabelului nr. 3 din lege.

(2) Persoanele cu handicap grav sau accentuat, preexistent calității de asigurat, precum și nevăzătorii pot beneficia de pensie de invaliditate, dacă au realizat cel puțin jumătate din stagiul de cotizare necesar, în raport cu vârsta la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă, conform tabelului nr. 3 din lege.

(3) Persoanele cu handicap, care solicită pensie de invaliditate conform art.73 alin.(2) din lege, fac dovada acestui statut cu certificatul de încadrare în grad de handicap emis în condițiile legii, care va conține obligatoriu următoarele elemente: data ivirii handicapului, gradul de handicap, termenul de revizuire, precum și mențiunea că certificatul a fost emis în vederea aplicării art.73 alin.(2) din lege.

(4) Autoritățile emitente ale certificatelor menționate la alin.(3) au obligația să comunice caselor teritoriale/sectoriale de pensii orice modificare a elementelor inițiale, în termen de 15 zile de la emiterea noului certificat.

(5) Modificarea unuia dintre elementele obligatorii cuprinse în certificatul de încadrare în grad de handicap nu determină recalcularea drepturilor de pensie, cu excepția cazurilor în care persoana cu handicap nu mai îndeplinește condițiile legale în temeiul cărora i-a fost acordată pensia de invaliditate.

Art.57 Pensia de invaliditate se acordă, indiferent de stagiul de cotizare realizat :

a) persoanelor care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă din cauza accidentelor de muncă și bolilor profesionale, conform legii, neoplaziilor, schizofreniei și SIDA;

b) persoanelor care se află în situațiile prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. c) și g) din lege;

c) elevilor, ucenicilor și studenților care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă, ca urmare a accidentelor de muncă sau bolilor profesionale survenite în timpul și din cauza practicii profesionale;

d) persoanelor care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă și marilor mutilați, ca urmare a participării la lupta pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989 ori în legătură cu evenimentele revoluționare din decembrie 1989, care erau cuprinși într-un sistem de asigurări sociale anterior datei ivirii invalidității din această cauză.

Art.58 (1) Stagiul potențial este determinat ca diferență dintre stagiul complet de cotizare și stagiul de cotizare realizat până la data acordării pensiei de invaliditate.

(2) Stagiul potențial rezultat conform alin.(1) nu poate fi mai mare decât stagiul de cotizare pe care persoana l-ar fi putut realiza de la data acordării pensiei de invaliditate până la împlinirea vârstei standard de pensionare, prevăzută în anexa nr. 5 sau, după caz, anexa nr. 6 la lege, la care poate solicita pensie pentru limită de vârstă.

(3) În situația persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare ca nevăzător sau în condiții de handicap preexistent calității de asigurat, stagiul potențial se determină ca diferență dintre stagiile de cotizare cerute de art. 58 și art.59 din lege și stagiile de cotizare realizate până la data acordării pensiei de invaliditate.

Art.59 Stagiul complet de cotizare în funcție de care se determină stagiul potențial prevăzut la art. 75 din lege este stagiul complet de cotizare prevăzut în anexa nr. 5 sau, după caz, anexa nr. 6 la lege.

Art.60 În situația pensiei de invaliditate gradul III, nu se acordă stagiul potențial persoanelor care au drept cauză a ivirii invalidității boală obișnuită sau accident care nu are legătură cu munca.

Art.61 În vederea deschiderii dreptului la pensie de invaliditate, stagiul de cotizare necesar cuprinde și perioadele suplimentare acordate pentru activitatea desfășurată în grupele I și a II-a de muncă, respectiv în condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții de muncă.

Art.62 Stagiul potențial se determină în ani, luni și zile.

Art.63 (1) În cazul persoanelor ale căror drepturi de pensie de invaliditate se deschid după data intrării în vigoare a legii, la schimbarea gradului de invaliditate, stagiul potențial acordat la înscrierea inițială se menține, iar eventualele stagii de cotizare, precum și stagiile asimilate prevăzute la art.49 alin.(1) lit.a) din lege, realizate după pensionare, nu se valorifică.

(2) Prin excepție de la prevederile alin.(1) nu se acordă stagiul potențial în cazul schimbării în gradul III de invaliditate, atunci când cauza ivirii invalidității este boală obișnuită sau accident care nu are legătură cu munca.

Art.64 În cazul persoanelor care au realizat stagii de cotizare în situațiile prevăzute la art.6 alin.(1) pct.I lit.c) din lege, precum și în alte situații prevăzute de lege, la determinarea stagiului potențial și a punctajului mediu anual aferent acestuia, se utilizează stagiile complete de cotizare prevăzute în anexa nr.5 sau, după caz, anexa nr.6 la lege, în funcție de ultimul loc de asigurare.

Art.65 (1) Pensia de invaliditate se transformă din oficiu, în pensie pentru limită de vârstă și se acordă cuantumul și punctajul cel mai avantajos începând cu data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă.

(2) Condițiile pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă se consideră îndeplinite la vârsta standard de pensionare sau la vârsta standard redusă, în condițiile art.55-60 din lege, precum și la vârsta standard redusă în condițiile prevăzute de alte acte normative.

(3) În situația persoanelor care nu îndeplinesc condiția de stagiul minim de cotizare, trecerea la pensie pentru limită de vârstă se face din oficiu, la vârsta standard de pensionare, păstrându-se cuantumul aferent pensiei de invaliditate.

(4) În situația prevăzută la alin.(1), indemnizația de însoțitor prevăzută la art. 77 din lege, se menține și pe durata acordării pensiei pentru limită de vârstă.

D. Pensia de urmaș

Art.66 (1) Beneficiază de pensie de urmaș copiii și soțul supraviețuitor, în condițiile legii.

(2) În cazul copiilor de peste 16 ani, pensia de urmaș se acordă dacă aceștia urmează studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit legii, indiferent de nivelul ei, fără a depăși vârsta de 26 de ani.

Art.67 Vârsta de pensionare la care se face referire la art. 85 alin.(1) din lege este vârsta standard de pensionare prevăzută în anexa nr. 5 la lege.

Art.68 (1) Acordarea pensiei de urmaș prevăzute la art. 86 alin. (1) din lege nu este condiționată de data ivirii invalidității soțului supraviețuitor.

(2) Încadrarea într-un grad de invaliditate a soțului supraviețuitor în vederea obținerii pensiei de urmaș se poate face până la vârsta standard de pensionare de către medicul expert al asigurărilor sociale, inclusiv pentru urmașii persoanelor prevazute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege.

Art.69 Soțul supraviețuitor care are dreptul la o pensie proprie și îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru obținerea pensiei de urmaș după soțul decedat, poate opta pentru cea mai avantajoasă dintre acestea, plata drepturilor pentru care a optat efectuându-se cu luna următoare solicitării lor.

E. Calculul pensiilor

Art.70 (1) Stagiile complete de cotizare reglementate la art. 95 din lege, sunt prevăzute în anexa nr. 5, anexa nr. 6 la lege, precum și la art. 56-59 din lege.

(2) În situația persoanelor prevăzute la art. 56–59 din lege, la stabilirea punctajului mediu anual se iau în considerare stagiile complete de cotizare reglementate la aceste articole, numai pentru determinarea punctajelor medii anuale corespunzătoare perioadelor realizate în condițiile la care acestea se referă.

(3) Dispozițiile alin.(2) se aplică și în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare mai mici decât cele prevăzute la art. 56-59 din lege.

Art.71 (1) La determinarea punctajului mediu anual, în cazul persoanelor care au realizat stagii de cotizare în mai multe situații, inclusiv în cazul persoanelor prevăzute la art.6 alin.(1) pct.I lit.c) din lege, se utilizează stagiile complete de cotizare prevăzute pentru fiecare situație în parte.

(2) În situațiile prevăzute la alin.(1) punctajul mediu anual rezultă din însumarea punctajelor medii anuale realizate pentru fiecare dintre situațiile respective.

(3) În cazul persoanelor care au realizat stagii de cotizare în specialitate, la determinarea punctajului mediu anual pentru aceste situații, se utilizează stagiile complete de cotizare prevăzute în anexa nr.6 la lege.

(4) La cuantumul pensiei corespunzător stagiilor de cotizare în specialitate, stabilit conform prevederilor legii, se aplică dispozițiile art. 11 **teza a III-a** din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

Art.72 (1) Punctajul lunar al asiguratului se determină potrivit art. 96 din lege, pe baza câștigului salarial brut/solda brută care a constituit baza de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale.

(2) În situația asiguratului care contribuie la un fond de pensii administrat privat, punctajul lunar stabilit în condițiile Legii nr. 263/2010 se corectează cu raportul dintre cota de contribuții datorată la sistemul public de pensii și cota de contribuție de asigurări sociale aprobată pentru locuri de muncă în condiții normale.

(3) Cota de contribuții datorată la sistemul public de pensii se determină prin deducerea cotei de contribuție aferentă fondului de pensii administrat privat din cota de contribuție de asigurări sociale aprobată pentru locuri de muncă în condiții normale.

Art.73 (1) Beneficiază de majorarea punctajului lunar prevăzută la art. 99 alin.(1) și alin.(2) din lege persoanele care, după îndeplinirea cumulativă a condițiilor privind stagiul minim de cotizare/stagiul minim de cotizare în specialitate și vârsta standard de pensionare prevăzută în anexa nr.5 sau, după caz, anexa nr.6 la lege, contribuie o anumită perioadă la sistemul public de pensii.

(2) Majorarea prevăzută la alin.(1) se aplică numai punctajului lunar corespunzător perioadei de stagiul de cotizare, realizată după îndeplinirea cumulativă a condițiilor prevăzute la același alineat.

(3) Pentru persoanele înscrise la pensie pentru limită de vârstă potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, majorarea prevăzută la alin.(1) se acordă pentru stagiile realizate după împlinirea vârstei standard de pensionare, reglementată de legislația în vigoare la data deschiderii drepturilor de pensie pentru limită de vârstă.

(4) Pentru perioadele în care se cumulează pensia cu venituri de natură salarială nu se aplică majorarea punctajului lunar prevăzută la art. 99 din lege.

Art.74 În situațiile prevăzute la art.107 alin.(3) și (4) din lege, la determinarea punctajului mediu anual corespunzător perioadei adăugate se au în vedere stagiile complete de cotizare prevăzute în anexa nr. 5, anexa nr. 6 la lege, precum și la art. 56-59 din lege, după caz.

F. Stabilirea și plata pensiilor

Art.75 (1) Cererea de pensionare, însoțită de actele doveditoare, se depune la casa de pensii competentă teritorial în funcție de domiciliul solicitantului, începând cu data îndeplinirii condițiilor de pensionare.

(2) În situația persoanelor care au realizat cel puțin stagiul minim de cotizare în specialitate, cererea de pensionare însoțită de actele doveditoare se depune, astfel:

a) la unitatea militară/inspectoratul județean/structura sau direcția județeană de informații, după caz, din care a făcut parte persoana la data trecerii în rezervă sau direct în retragere/încetării raporturilor de serviciu la data îndeplinirii condițiilor de acordare a unei pensii;

b) la centrul militar zonal/județean/de sector, unitatea militară/inspectoratul județean/structura sau direcția județeană de informații, după caz, din raza de domiciliu a urmașilor pensionarilor militari decedați sau la casa de pensii sectorială.

(3) Pentru persoanele prevăzute la alin. (2), cererea de pensionare, însoțită de actele doveditoare, se transmite în termen de 15 zile de la data depunerii, la casa de pensii sectorială competentă, în funcție de ultimul loc de muncă la care a realizat stagiile de cotizare în specialitate.

(4) În situația persoanelor care nu au realizat stagiul minim de cotizare în specialitate, actele doveditoare se solicită de către persoana interesată de la centrul militar zonal/județean/de sector, unitatea militară/inspectoratul județean/structura sau direcția județeană de informații, din care a făcut parte persoana la data trecerii în rezervă sau direct în retragere/încetării raporturilor de serviciu, după caz.

(5) Solicitantul poate fi persoana îndreptățită, tutorele acesteia, curatorul acesteia, persoana căreia i s-a încredințat sau i s-a dat în plasament copilul minor, precum și mandatarul, desemnat prin procură specială, în situația în care este mandatat și să încaseze drepturile de pensie.

(6) În cazul persoanelor stabilite în state cu care România aplică instrumente juridice cu caracter internațional, regimul de depunere a cererii și a actelor doveditoare respectă dispozițiile prevăzute în aceste instrumente juridice.

(7) Prin domiciliul persoanei solicitante se înțelege locul unde o persoană locuiește în mod statornic și se dovedește cu actul de identitate.

(8) În situația în care data îndeplinirii condițiilor de pensionare coincide cu o zi de sărbătoare legală, de repaos săptămânal sau când serviciul este suspendat, cererea de pensionare, împreună cu actele necesare, se poate depune în prima zi lucrătoare ce urmează, fiind considerată depusă în termen.

(9) Termenele prevăzute de lege pentru depunerea și soluționarea cererilor de pensionare se socotesc pe zile „libere”, în sensul că nu se iau în calcul ziua când încep să curgă și nici ziua în care s-au sfârșit. În situația în care ultima zi este o zi nelucrătoare, respectiv zi de sărbătoare legală, de repaos săptămânal sau când serviciul este suspendat, termenul se va prelungi până la sfârșitul zilei lucrătoare ce urmează.

Art. 76 (1) Admiterea sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie emisă de casa teritorială de pensii, respectiv de casa de pensii sectorială, în termen de 45 de zile de la data înregistrării cererii la instituția competentă.

(2) Decizia casei teritoriale de pensii sau a casei de pensii sectoriale se comunică persoanei care a solicitat pensionarea, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în termen de 5 zile de la data emiterii.

Art.77 (1) Actele la care se face referire la art.103 alin.(2) din lege sunt, după caz:

- a) pentru pensia pentru limită de vârstă, anticipată și anticipată parțială:
 - cerere pentru înscrierea la pensie (anexa nr. 6 la prezentele norme);
 - carnetul de muncă (original și copie);
 - carnetul de muncă pentru membrii CAP (original și copie);
 - carnetul de asigurări sociale pentru agricultori (original și copie);
 - alte acte prevăzute de lege privind vechimea în muncă sau vechimea în serviciu realizată;
 - actele de stare civilă ale solicitantului: BI/CI, certificat de naștere și de căsătorie (original și copie);
 - livretul militar (original și copie);
 - diploma de absolvire a învățământului universitar (original și copie) și adeverința din care să rezulte durata normală, perioada studiilor și faptul că acestea au fost urmate la zi;
 - dovada echivalării de către statul român a cursurilor desfășurate în cadrul unor instituții de învățământ universitar din străinătate;
 - adeverința privind sporurile cu caracter permanent reglementate prin lege sau prin contractul colectiv/individual de muncă (original);
 - adeverința privind condițiile de muncă deosebite, speciale și/sau alte condiții (original);
 - procura specială, pentru mandatar (original și copie);
 - acte pentru dovedirea calității de beneficiar al Decretului-lege nr. 118/1990, republicat și/sau al Legii nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, cu modificările și completările ulterioare;
 - dovada încetării calității de asigurat în cazul înscrierii la pensie anticipată sau pensie anticipată parțială, pentru persoanele care, la data solicitării, nu mai au calitatea de asigurat (original);
 - adeverință care să ateste perioadele de activitate realizate după data de 1 ianuarie 2011 (original);
 - alte acte întocmite conform prevederilor legale prin care se dovedesc elemente necesare stabilirii drepturilor de pensie.

b) pentru pensia de invaliditate:

- cerere pentru înscrierea la pensie (anexa nr. 7 la prezentele norme);
- actele menționate la lit.a);
- decizia medicală asupra capacității de muncă (original);
- adeverința din care să rezulte data încetării plății indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă/copia ultimului certificat de concediu medical sau, după caz, adeverință din care să rezulte data încetării calității de asigurat (original);
- copie FIAM/ copie BP2, pentru accident de muncă, respectiv boală profesională.

c) pentru pensia de urmaș:

- cerere pentru înscrierea la pensie (anexa nr. 8 la prezentele norme);
- actele menționate la lit.a), pentru cazurile în care susținătorul decedat nu avea calitatea de pensionar;
- actele de stare civilă ale urmașilor și ale reprezentantului legal, după caz (original și copie);
- decizia medicală asupra capacității de muncă (original);
- decizia de pensie/talon de plată a pensiilor, pentru cazurile în care susținătorul decedat avea calitatea de pensionar (copie);
- adeverința de studii, în cazul urmașilor copii în vârstă de peste 16 ani (original);
- actul doveditor al cauzei decesului, cu excepția situațiilor în care susținătorul decedat avea calitatea de pensionar (copie);
- copie FIAM, pentru decesul cauzat de accident de muncă;
- copie BP2 și copie certificat medical constatator al decesului, pentru decesul cauzat de boală profesională.

(2) În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1), pct. I, lit. c) din lege, vechimea în serviciu, respectiv veniturile realizate lunar, necesare determinării stagiului de cotizare și punctajului lunar, pentru perioadele anterioare datei de 1 ianuarie 2011, pot fi dovedite cu adeverințe eliberate, potrivit legii, în temeiul statelor de plată sau a altor documente doveditoare aflate în păstrarea structurilor militare/deținătoare de fonduri de arhivă.

Art.78 Procura specială la care se face referire la art. 103 alin.(1) din lege se emite în următoarele condiții:

a) Pentru cetățenii străini cu domiciliul în străinătate, procura specială poate fi eliberată pe teritoriul statului de domiciliu, după cum urmează:

- în cazul statelor semnatare ale Convenției de la Haga, procura este valabilă numai dacă este însoțită de apostila aplicată de către autoritatea competentă, potrivit legislației naționale a statului în care se întocmește documentul;

- în cazul statelor cu care România are încheiate tratate sau convenții de asistență juridică bilaterală în acest domeniu, procura este valabilă fără nicio altă formalitate.

b) Pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate, procura specială poate fi eliberată pe teritoriul statului de domiciliu, în condițiile prevăzute la lit. a), precum și de misiunile diplomatice sau de oficiile consulare ale României.

c) Atât pentru cetățenii străini, cât și pentru cetățenii români este valabilă procura specială emisă de notarii publici de pe teritoriul României.

d) Procura specială trebuie să conțină următoarele elemente:

- numele, prenumele, cetățenia, data și locul nașterii, domiciliul și datele din actul de identitate ale titularului dreptului la pensie;

- numele, prenumele, datele de identificare, respectiv seria și numărul actului de identitate, domiciliul, data și locul nașterii ale mandatarului;

- obiectul mandatului, respectiv depunerea dosarului de pensie, deschiderea contului curent/contului de card, în vederea încasării pensiei, încasarea drepturilor cuvenite curente și restante, semnarea extrasului de cont;

- precizarea că mandatarul are obligațiile ce revin titularului, inclusiv cea de a anunța în termen, casei teritoriale/sectoriale de pensii orice schimbare intervenită în situația titularului, de natură să conducă la modificarea condițiilor în funcție de care i-au fost stabilite sau i se plătesc drepturile.

Procura specială care nu este emisă în limba română și după caz, apostila vor fi traduse și legalizate.

Procura specială este valabilă 18 luni.

Art.79 (1) Plata pensiei se suspendă începând cu luna următoare celei în care copilul urmaș a împlinit vârsta de 16 ani, în cazul în care acesta nu face dovada continuării studiilor într-o formă de învățământ organizată potrivit legii.

(2) În situația copiilor urmași aflați în continuare de studii între 16 – 26 de ani, plata pensiei de urmaș se suspendă începând cu data de 1 octombrie a anului în curs, dacă nu fac dovada continuării studiilor într-o formă de învățământ organizată potrivit legii.

(3) Dovada continuării studiilor, în situațiile menționate la alin.(2), se prezintă casei teritoriale/sectoriale de pensii în termen de 10 zile de la data începerii anului școlar/universitar.

(4) Reluarea în plată a pensiei de urmaș suspendate se face conform prevederilor art. 115 lit.c) din lege, cu respectarea termenului general de prescripție.

Art.80 (1) În vederea aplicării art. 114 alin. (3) din lege, instituția de asistență socială sau unitatea medicală specializată care internează pensionarii de invaliditate gradul I, are obligația să comunice casei teritoriale/sectoriale de pensii perioada în care aceștia se află sub supraveghere și îngrijire permanentă, în termen de 15 zile de la internare. Comunicarea nu este necesară în cazul nevăzătorilor.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cazul instituțiilor de asistență socială sau unităților medicale specializate constituite exclusiv pe bază de fonduri private.

Art.81 (1) Sumele rămase neîncasate de către pensionarul decedat se acordă:

- a) soțului supraviețuitor;
- b) copiilor;
- c) părinților;
- d) în lipsa acestora, moștenitorilor în condițiile dreptului comun.

(2) Actele necesare în vederea acordării acestor sume sunt:

- cerere (anexa nr. 9 la prezentele norme);
- certificatul de deces, în original și copie;
- actul de identitate al solicitantului (original și copie);
- acte de stare civilă ale solicitantului, din care să rezulte gradul de rudenie cu decedatul (original și copie);
- certificatul de moștenitor (original și copie);
- copie talon de plată a pensiei persoanei decedate, după caz.

IV. Procedura de încadrare în grad de invaliditate, revizuirea medicală și contestarea deciziei medicale asupra capacității de muncă

A. Procedura de încadrarea în grad de invaliditate

Art.82 (1) Evaluarea capacității de muncă, în vederea stabilirii gradului de invaliditate, se face la cererea persoanei interesate, de către medicul specializat în expertiză medicală a capacității de muncă, din cadrul CNPP, denumit în continuare medic expert al asigurărilor sociale.

(2) Pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege, evaluarea capacității de muncă, în vederea stabilirii gradului de invaliditate, se face la cererea comisei de la nivelul unității din care face parte sau, în cazul persoanelor trecute în rezervă, la cererea persoanei interesate, de către comisiile de expertiză medico-militară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională.

(3) Criteriile și normele pe baza cărora se face încadrarea în grade de invaliditate pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art.83 (1) În vederea evaluării capacității de muncă, persoanele care solicită expertiza medicală a capacității de muncă în vederea încadrării lor în grad de invaliditate depun o cerere la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă din cadrul casei teritoriale de pensii competente, în funcție de domiciliu sau reședință.

(2) Cererea pentru expertiza medicală a capacității de muncă în vederea încadrării în grad de invaliditate este însoțită de documente medicale care atestă faptul că persoana care solicită expertizarea prezintă afecțiuni cronice pentru care a urmat tratament recuperator.

(3) Cererea prevăzută la alin.(1) se depune cu cel puțin 45 de zile înaintea expirării duratelor maxime de concediu medical prevăzute de lege. Medicul curant acordă concediu medical necesar în vederea finalizării procedurii de expertizare a capacității de muncă, în condițiile legii.

(4) Evaluarea capacității de muncă a persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege se face la solicitarea comisiei din unitatea din care face parte persoana expertizată, în condițiile prevăzute în reglementările interne, proprii instituțiilor din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională.

Art.84 (1) Modelul cererii pentru expertizarea medicală a capacității de muncă este cel prevăzut în anexa nr. 10 la prezentele norme.

(2) Modelul prevăzut la alin. (1) nu se utilizează în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege.

(3) Cererea prevăzută la alin.(1) este însoțită de următoarele acte, în original sau copie certificată pentru conformitate cu originalul:

- a) actul de identitate;
- b) documente medicale din care să rezulte afecțiunile prezentate și rezultatele investigațiilor necesare pentru susținerea diagnosticului clinic și funcțional (forma clinică și stadiul evolutiv al bolii);
- c) adeverința eliberată de angajator care să ateste numărul de zile de concediu medical, cumulat în ultimele 12/24 luni, cu menționarea datei ultimei zile de concediu medical;
- d) documentul din care să rezulte cauza invalidității;
- e) documentul care să ateste data ivirii invalidității, după caz.

(4) Documentele care atestă cauza invalidității sunt, după caz:

- fișa BP2/ adeverință de confirmare eliberată de Direcția de Sănătate Publică, în caz de boală profesională;
- FIAM/ proces verbal avizat de inspectoratul teritorial de muncă ce a confirmat caracterul de muncă al accidentului sau adeverință de confirmare a înregistrării

accidentului de muncă la inspectoratul teritorial de muncă, în caz de accident de muncă;

- documente medicale eliberate de medicii de specialitate care confirmă diagnosticul, în caz de schizofrenie /neoplasm /SIDA; pentru afecțiunea neoplazică se anexează și rezultatul examenului histo-patologic;
- certificat emis de comisia de expertiză medico-militară, în caz de accident sau boală contractată în timpul sau din cauza îndeplinirii serviciului militar, sau a școlilor militare.

(5) În situații motivate de imposibilitatea procurării documentelor originale, cum ar fi distrugerea arhivelor, reținerea originalelor la alte instituții, medicul expert al asigurărilor sociale poate accepta copii simple ale acestora, solicitând titularului documentelor o declarație pe proprie răspundere din care să rezulte confirmarea exactității copiilor cu originalele pe care nu le mai deține.

(6) Documentele medicale eliberate în alte state, se acceptă numai însoțite de traducerea lor în limba română, efectuată de un traducător autorizat.

Art.85 (1) Pentru cazurile neconcludente, medicul expert al asigurărilor sociale/președintele comisiei de expertiză medico-militară poate solicita completarea documentației medicale cu investigații sau examinări de specialitate.

(2) Investigațiile sau examinările de specialitate suplimentare se recomandă a fi făcute în unități sanitare de specialitate cu care casa teritorială de pensii are încheiate contracte de prestări de servicii medicale.

(3) Procedura de contractare și de selectare a unităților sanitare în vederea încheierii de contracte de prestări de servicii medicale, precum și obiectul acestor servicii medicale, în aplicarea prevederilor art.72 din lege, se stabilesc prin ordin al președintelui CNPP.

Art.86 (1) Pentru bolnavii psihici sau pentru alte cazuri cu afecțiuni grave ori cu o problemă deosebită, medicul expert al asigurărilor sociale poate solicita efectuarea unei anchete sociale de către serviciul de asistență socială din cadrul primăriei de domiciliu sau reședință (la domiciliu, locul de muncă, unitatea sanitară), particularizată la caz, cu indicarea unor obiective necesare evaluării medicale.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege.

Art.87 (1) După înregistrarea/completarea documentației medicale, medicul expert al asigurărilor sociale de la cabinetul unde a fost depusă cererea de expertiză medicală a capacității de muncă, programează bolnavul pentru expertizare.

(2) Bolnavii netransportabili sunt expertizați pe baza documentației medicale. Medicul curant are obligația de a completa un referat medical detaliat, care să cuprindă date clinice și paraclinice pentru susținerea diagnosticului clinic și gravitatea afecțiunilor. Pentru cazurile neconcludente, bolnavii vor fi transportați pentru examinare la sediul cabinetului de expertiză medicală a capacității de muncă, prin grija familiei.

(3) Pentru bolnavii netransportabili care fac parte din categoria persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit.c) din lege, expertiza capacității de muncă se poate realiza pe baza documentației medicale.

Art.88 (1) După examinarea bolnavului și analizarea documentației medicale, medicul expert al asigurărilor sociale completează Raportul de Expertiză Medicală a Capacității de Muncă și emite Decizia medicală asupra capacității de muncă.

(2) Decizia medicală asupra capacității de muncă se întocmește în 3 sau, după caz, 4 ori 5 exemplare. Un exemplar al deciziei medicale asupra capacității de muncă rămâne la dosarul medical. Celelalte exemplare se înmânează persoanei expertizate, sub semnătură, cu consemnarea datei predării și cu obligația ca aceasta să le depună, după caz, la casa teritorială de pensii, la angajator (dacă este asigurat), la inspectoratul teritorial de muncă (în cazul accidentului de muncă) sau la direcția de sănătate publică (în cazul bolii profesionale). Un exemplar rămâne în posesia persoanei expertizate.

(3) Împreună cu decizia medicală, asupra capacității de muncă persoanei expertizate i se înmânează și programul recuperator.

(4) Pentru persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege, comisiile de expertiză medico-militară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională emit decizii medicale care sunt avizate de către comisiile centrale de expertiză medico-militară a Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, după caz.

Art.89 Raportul de expertiză medicală a capacității de muncă, Decizia medicală asupra capacității de muncă și Programul recuperator vor fi semnate și parafate de medicul expert al asigurărilor sociale, înregistrate, datate și ștampilate de cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă emitent.

Art.90 Programul recuperator este obligatoriu pentru persoana în cauză și pentru persoanele competente să îl aplice. Medicii curanți au obligația de a consemna măsurile recuperatorii efectuate de bolnavi în Programul recuperator.

Art.91 Compartimentele de stabiliri prestații din cadrul caselor teritoriale de pensii vor comunica lunar cabinetelor de expertiză medicală a capacității de muncă, situația persoanelor încadrate în grad de invaliditate și ale căror cereri au fost respinse din punct de vedere administrativ.

B. Revizuirea medicală

Art.92 Revizuirea medicală a pensionarilor încadrați în grad de invaliditate se efectuează la termenul stabilit de medicul expert al asigurărilor sociale sau de comisiile de expertiză medico-militară, după caz, care au în evidență pensionarii.

Art.93 (1) Medicul expert al asigurărilor sociale/comisiile de expertiză medico-militară, după examinarea medicală a persoanei în cauză și analizarea documentației medicale prezentate, completează concluziile medicale la revizuire și emit decizia medicală asupra capacității de muncă în 3 exemplare.

(2) Documentația medicală pentru revizuirea medicală la termen cuprinde:

- a) referatul medical detaliat cu consemnarea stării prezente și evoluției bolii, a datelor clinice și paraclinice care susțin diagnosticul clinic, completat de către medicul curant, specialist pentru afecțiunile invalidante;
- b) rezultatele investigațiilor solicitate;
- c) biletele de ieșire din spital sau copii de pe foaia de observație clinică, pentru spitalizările recente, după caz;
- d) datele din fișa de dispensarizare a bolnavului, după caz;
- e) programul recuperator completat de către medicii curanți.

Art.94 La revizuirea medicală, medicul expert al asigurărilor sociale va avea în vedere modul de respectare a programului de recuperare a capacității de muncă a bolnavului, în perioada de valabilitate a deciziei.

Art.95 (1) La solicitarea pensionarului, revizuirea medicală se poate efectua și înaintea termenului stabilit în decizia medicală a capacității de muncă, indiferent de gradul de invaliditate, dar numai până la împlinirea vârstelor standard pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă.

(2) Cererile de revizuire pentru agravare sau ameliorare, împreună cu documentele medicale care atestă starea de sănătate, se depun la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă/comisiile de expertiză medico-militară, după caz.

Art.96 (1) La termenul de revizuire, pensionarul încadrat în grad de invaliditate are obligația să se prezinte fără a fi notificat la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă/comisiile de expertiză medico-militară, după caz, în vederea revizuirii medicale.

(2) Dacă pensionarul încadrat în grad de invaliditate este netransportabil și dovedește acest fapt prin documente medicale recente, acesta este obligat să anunțe cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă/comisiile de expertiză medico-militară, după caz, până la termenul de revizuire stabilit. Expertizarea se face pe baza documentelor medicale recente trimise de către acesta, la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă/comisiile de expertiză medico-militară, după caz. Medicul expert al asigurărilor sociale poate solicita efectuarea unei anchete sociale.

(3) În situația în care pensionarul încadrat în grad de invaliditate se prezintă cu întârziere la revizuirea medicală, aceasta se face la cerere.

(4) Revizuirea medicală a persoanelor internate în spitale sau sanatorii se face pe baza referatului medical întocmit de medicul curant sau, după caz, pe baza documentelor medicale recente, solicitate prin decizia medicală asupra capacității de muncă emisă la revizuirea medicală anterioară.

Art.97 (1) În situația în care pensionarul s-a prezentat la revizuirea medicală și aceasta nu s-a putut efectua la termenul stabilit, din motive neimputabile pensionarului, revizuirea se efectuează la o dată ulterioară, dar nu mai târziu de sfârșitul lunii următoare termenului de revizuire stabilit.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică și în situația în care pensionarul a comunicat cel târziu până la termenul de revizuire stabilit, imposibilitatea neprezentării la revizuirea medicală periodică, din motive neimputabile lui.

(3) În situațiile prevăzute la alin.(1) și (2), până la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă, se menține același grad de invaliditate stabilit prin decizia anterioară.

Art.98 Cabinetele de expertiză medicală a capacității de muncă au obligația ca, în primele 5 zile ale fiecărei luni, să comunice compartimentului de specialitate, pensionarii încadrați în grad de invaliditate neprezențați la revizuirea medicală periodică în cursul lunii precedente, în vederea suspendării plății pensiei conform legii.

Art.99 (1) Nu mai sunt supuși revizuirii medicale pensionarii încadrați în grad de invaliditate care:

- a) prezintă invalidități care afectează ireversibil capacitatea de muncă;
- b) au împlinit vârstele standard de pensionare prevăzute de lege;
- c) au vârstele mai mici cu până la 5 ani față de vârstele standard de pensionare și au realizat stagiile complete de cotizare, conform legii.

(2) În cazul persoanelor fără potențial recuperator, a căror dinamică a invalidității este staționară și pentru care revizuirile medicale nu mai aduc elemente noi în prognosticul de recuperare, constatarea situațiilor prevăzute la alin.(1) lit.a) se face numai după obținerea avizului Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, denumit în continuare INEMRCM sau al comisiilor centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații.

(3) În vederea aplicării alin.(1) lit.b), compartimentul stabilirii prestației comunică lunar cabinetului de expertiză medicală a capacității de muncă pensionarii încadrați în grad de invaliditate care au împlinit vârsta standard de pensionare sau, după caz, condițiile prevăzute de lege pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă.

(4) Stabilirea încadrării în situațiile prevăzute la alin.(1) lit. a) și c) se face prin decizie medicală asupra capacității de muncă.

Art.100 În aplicarea art.80 din lege, INEMRCM emite după caz, rapoarte de expertiză medicală a capacității de muncă, avize de specialitate și decizii medicale asupra capacității de muncă.

Art.101 – În cazul deciziilor comisiilor de expertiză medico-militară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională, avizate negativ de către comisiile centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, persoana este chemată pentru reexpertizare la nivelul acestor comisii.

C. Contestarea deciziei medicale asupra capacității de muncă

Art.102 (1) Decizia medicală asupra capacității de muncă poate fi contestată, în termen de 30 de zile de la comunicare, la comisiile medicale de contestații/comisiile centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații.

(2) Contestația se înregistrează la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă, care a emis decizia medicală asupra capacității de muncă ce face obiectul contestației sau, după caz, la comisiile de expertiză medico-militară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională.

(3) Contestația, împreună cu dosarul medical al titularului, se înaintează comisiei medicale de contestații competente, respectiv comisiilor centrale de expertiză medico-militară ale Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării.

Art.103 Până la înființarea Centrelor Regionale de Expertiză Medicală a Capacității de Muncă, prevăzute la art.131 alin.(5) din lege, se constituie comisii medicale de contestații prin ordin al președintelui CNPP, a căror componență și procedură de lucru vor fi stabilite la propunerea INEMRCM.

Art.104 Pot face obiectul contestației: gradul de invaliditate acordat, cauza invalidității, data ivirii invalidității și termenul de revizuire.

Art.105 Decizia emisă în rezolvarea contestației înlocuiește decizia inițială și produce efecte de la data acesteia.

Art.106 În soluționarea contestației se au în vedere aceleași proceduri și criteriile medicale ca și în cazul expertizării asupra capacității de muncă.

Art. 107 (1) Deciziile comisiilor medicale de contestații pot fi atacate la instanțele judecătorești competente în termen de 30 de zile de la comunicare.

(2) Deciziile medicale asupra capacității de muncă, necontestate în termen, rămân definitive.

Art.108 Deciziile rămase definitive pot fi revizuite de către medicii experți ai asigurărilor sociale care le-au emis, la sesizarea părții interesate sau a organelor de control ale CNPP.

V. ALTE DREPTURI DE ASIGURĂRI SOCIALE. AJUTORUL DE DECES

Art.109 În sistemul public de pensii se acordă ajutor de deces, în cazul decesului asiguratului, pensionarului sau al unui membru de familie, care nu era asigurat sau pensionar la data decesului.

Art.110 În cazul decesului asiguratului sau al pensionarului, ajutorul de deces se achită unei singure persoane, care dovedește, cu documente, că a suportat cheltuielile ocazionate de deces, și care poate fi după caz:

- a) soțul supraviețuitor;
- b) copilul;
- c) părintele;
- d) tutorele;
- e) curatorul;
- f) oricare altă persoană.

Art.111 (1) Dovada că au fost suportate cheltuielile ocazionate de deces se face cu înscrisuri doveditoare în acest sens sau cu declarație pe propria răspundere a solicitantului ajutorului de deces.

(2) Prin excepție de la alin.(1), în cazul persoanelor prevăzute la art. 110 lit.f), dovada că au fost suportate cheltuielile ocazionate de deces se face prin înscrisuri doveditoare în acest sens sau prin declarație pe propria răspundere autenticată.

Art.112 În înțelesul legii, cu privire la acordarea ajutorului de deces, membrii de familie pot fi:

- a) soțul/soția;
- b) copiii proprii, copiii adoptați, copiii aflați în plasament familial sau cei încredințați spre creștere și educare familiei, în vârstă de până la 18 ani sau, dacă își continuă studiile, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani, precum și copiii incapabili de muncă, indiferent de vârstă, dacă și-au pierdut capacitatea de muncă înaintea vârstelor menționate;
- c) părinții și bunicii oricărui dintre soți.

Art.113 Dovada că membrul de familie nu era asigurat sau pensionar se face prin declarație pe propria răspundere a celui care solicită ajutorul de deces.

Art.114 În situația în care membrul de familie decedat era copilul inapt pentru muncă, în vârstă de peste 18 ani, ajutorul de deces se acordă cu condiția prezentării unui act

medical emis/vizat de medicul expert al asigurațiilor sociale, prin care se atestă boala care l-a făcut inapt pentru muncă și data ivirii acesteia.

Art.115 Ajutorul de deces se acordă pe baza următoarelor documente:

- a) cerere de acordare a ajutorului de deces conform modelului prevăzut în anexa nr. 11 la prezentele norme;
- b) certificat de deces (original și copie);
- c) act de identitate al solicitantului (original și copie);
- d) acte de stare civilă ale solicitantului, din care să rezulte gradul de rudenie cu decedatul, sau, după caz, actul care atestă calitatea de tutore, curator, mandatarul (original și copie);
- e) dovada că solicitantul a suportat cheltuielile ocazionate de deces (original);
- f) act medical emis/vizat de medicul expert al asigurațiilor sociale, prin care se atestă boala care l-a făcut inapt și data ivirii acesteia, în cazul copilului inapt în vârstă de peste 18 ani (original);
- g) adeverință care să certifice că, la data decesului, membrul de familie cu vârsta cuprinsă între 18 și 26 de ani urma o formă de învățământ organizată potrivit legii (original).

Art.116 (1) Cererea pentru acordarea ajutorului de deces se depune la plătitorii acestui drept de asigurări sociale, prevăzuți la art.129 din lege.

(2) Ajutorul de deces se achită de un singur plătitor și nu se poate deconta din bugetul asigurațiilor sociale de stat decât la nivelul ajutorului de deces prevăzut la art.125 alin. (3) din lege.

Art.117 În cazul decesului persoanei în timpul concediului pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani, respectiv în cazul copilului cu handicap până la 3 ani, ajutorul de deces se plătește de către angajator dacă, anterior intrării în concediu, persoana în cauză era asigurată obligatoriu conform art.6 alin.(1) pct. I, II sau V din lege și raportul de muncă a fost suspendat.

Art.118 În aplicarea prevederilor art.128 din lege, persoana interesată depune la casa teritorială/sectorială de pensii acte doveditoare care atestă încetarea sau, după caz, suspendarea activității angajatorului, eliberate de organele abilitate, conform legii.

Art.119 (1) În cazul în care sumele cu titlu de contribuție de asigurări sociale datorate lunar bugetului de asigurări sociale de stat sunt mai mici decât sumele cu titlu de ajutor de deces, pe care, potrivit legii, angajatorii le achită direct asiguraților, plătitorii depun la casele teritoriale de pensii sau la casele de pensii sectoriale, după caz, cerere împreună cu documentația justificativă.

(2) Casele teritoriale de pensii sau casele de pensii sectoriale, după caz, pe raza cărora se află sediul plătitorului verifică documentația și dispun plata sumelor datorate din bugetul asigurațiilor sociale de stat.

Art.120 După efectuarea plății ajutorului de deces, plătitorul are obligația de a înscrie pe verso certificatului de deces original, în baza căruia se solicită ajutorul de deces, mențiunea "ACHITAT", data, semnătura și ștampila.

Art.121 În cazul în care plătitorul este casa teritorială de pensii, sumele încasate necuvenit cu titlu de ajutor de deces se recuperează, conform legii, pe baza deciziei emise de către aceasta, ce constituie titlu executoriu.

Art.122 În cazul persoanelor prevăzute la art.6 alin.(1) pct.IV și alin.(2) din lege, ajutorul de deces se acordă numai în situația în care contribuția de asigurări sociale datorată și eventualele accesorii sunt achitate până la data decesului.

VI. Dispoziții tranzitorii

Art.123 (1) Prin timp util la pensie realizat de agricultori prevăzut la art.17 alin.(3) din lege, se înțelege perioada în care foștii membri cooperatori au realizat un volum de muncă în fostele unități agricole potrivit prevederilor Legii nr. 4/1977 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale membrilor cooperativelor agricole de producție, calculat conform metodologiei utilizate la aplicarea Legii nr. 80/1992 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor, republicată, cu modificările ulterioare.

(2) Timpul util la pensie realizat de către agricultori se calculează în ani și se determină prin raportarea volumului total de muncă, exprimat în numărul de norme realizate în întreaga perioadă în care asiguratul a lucrat în fosta unitate agricolă cooperatistă, la cel mai mic număr de norme planificat a se realiza anual, din perioada respectivă, stabilit de adunarea generală a cooperativelor. Frațiunile de an se neglijează.

(3) Timpul util la pensie, determinat potrivit prevederilor alin.(2), nu poate depăși numărul anilor calendaristici în care asiguratul a prestat muncă în fosta unitate agricolă cooperatistă.

(4) Timpul util la pensie se determină pe baza datelor, elementelor și informațiilor conținute în carnetul de pensii și asigurări sociale și/sau în actele doveditoare eliberate de primăria care deține arhiva fostelor unități agricole cooperatiste, întocmite cu respectarea prevederilor legale referitoare la valabilitatea actelor doveditoare.

Art.124 În situația persoanelor asigurate conform Legii nr. 5/1977 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale țăranilor cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, timpul util la pensie se determină pe baza carnetului de pensii și asigurări sociale și reprezintă numărul anilor calendaristici în care s-a achitat contribuția minimă lunară de 40 lei.

Art.125 (1) Se asimilează stagiilor de cotizare în condiții speciale perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care asigurații au desfășurat activități dintre cele prevăzute în anexa nr. 2 la lege, pe durata programului normal de lucru din fiecare lună, numai în locurile de muncă avizate în condiții speciale, din cadrul unităților prevăzute în anexa nr.3 la lege, activități încadrate, conform legislației anterioare acestei date, în grupa I de muncă.

(2) Dovedirea acestor stagii de cotizare se face cu carnetul de muncă, completat conform prevederilor Decretului nr. 92/1976 privind carnetul de muncă, și/sau cu adeverințe eliberate, potrivit legii, de angajatorul la care a lucrat persoana respectivă sau, după caz, de instituția care a preluat arhivele acestuia. Modelul adeverinței este prezentat în anexa nr.12 la prezentele norme.

(3) Prevederile alin. (1) se aplică și asiguraților care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) au desfășurat activități dintre cele prevăzute în anexa nr. 2 la lege ;
- b) activitățile s-au desfășurat numai în locuri de muncă din cadrul unor unități care, în urma reorganizării, inclusiv prin preluarea parțială a patrimoniului, se regăsesc la una dintre unitățile prevăzute în anexa nr. 3 la lege;
- c) anterior reorganizării, au încetat raporturile de muncă cu unitatea care a fost reorganizată.

(4) Dovedirea situațiilor prevăzute la alin.(3) se face cu carnetul de muncă, completat conform prevederilor Decretului nr. 92/1976, și cu adeverințe eliberate, potrivit legii, de angajatorul la care a lucrat persoana respectivă sau, după caz, de instituția care a preluat arhivele acestuia. Modelul adeverinței este prevăzut în anexa nr.13 la prezentele norme.

(5) Adeverințele întocmite în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 572/24.07.2006, pentru aprobarea Normelor tehnice de aplicare a prevederilor Legii nr.226/2006 privind încadrarea unor locuri de muncă în condiții speciale, până la intrarea în vigoare a legii, vor putea fi valorificate la stabilirea și recalcularea drepturilor de pensie, dacă îndeplinesc condițiile de fond și formă prevăzute în acesta.

Art.126 (1) În situația prezentării și a altor acte de vechime în muncă prevăzute de lege, pentru perioadele menționate la art. 16 lit.a) din lege, acestea vor cuprinde obligatoriu cel puțin următoarele elemente :

- denumirea angajatorului;
- datele de identificare a persoanei;
- perioada în care s-a lucrat, cu indicarea datei de începere și de încetare a raportului de muncă;
- menționarea temeiului legal în baza căruia a avut loc încadrarea;
- funcția, meseria sau specialitatea exercitată;
- salariul tarifar de încadrare;
- denumirea sporurilor cu caracter permanent, procentul sau suma acordată;
- perioada în care a primit sporul și temeiul în baza căruia s-a acordat.

(2) Actele vor avea număr și dată de înregistrare, ștampila unității emitente, precum și semnătura celui care angajează unitatea sau a persoanei delegate în acest sens de conducerea unității.

Art.127 Angajatorii sau orice alți deținători de arhive sunt direct răspunzători de legalitatea, exactitatea și corectitudinea datelor, elementelor și informațiilor înscrise în adeverințele pe care le întocmesc și le eliberează în vederea stabilirii și recalculării drepturilor de pensie.

Art.128 (1) Adeverințele prin care se atestă faptul că în anumite perioade, anterioare datei de 1 aprilie 2001, persoanele și-au desfășurat activitatea în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă se întocmesc conform modelului prevăzut în anexa nr.14 la prezentele norme, numai pe baza documentelor, verificabile, aflate în evidențele angajatorilor sau ale deținătorilor legali de arhive.

(2) Angajatorii sau orice alți deținători legali de arhive sunt obligați să elibereze aceste adeverințe, în termen de 30 de zile de la data solicitării, fără a percepe taxe sau comisioane.

(3) Prin deținător legal de arhivă se înțelege persoana juridică în a cărei păstrare se află documente în baza cărora se poate întocmi și elibera adeverința prevăzută la alin.(1).

(4) Adeverințele nevalorificate la stabilirea și/sau recalcularea pensiilor, întocmite și eliberate anterior intrării în vigoare a Ordinului ministrului muncii, familiei și egalității de șanse nr. 590/2008 pentru aprobarea Procedurii privind modul de întocmire și eliberare a adeverințelor prin care se atestă activitatea desfășurată în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, necesare stabilirii și/sau modificării drepturilor de pensie în conformitate cu prevederile Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, prin care se atestă activitatea desfășurată în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1

aprilie 2001, se utilizează la stabilirea și/sau modificarea drepturilor de pensie dacă îndeplinesc condițiile legale de valabilitate, chiar dacă nu sunt conforme cu modelul prevăzut la alin.(1).

(5) Adeverințele întocmite în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului muncii, familiei și egalității de șanse nr. 590/15.09.2008, până la intrarea în vigoare a legii, vor putea fi valorificate la stabilirea și/sau recalcularea drepturilor de pensie dacă îndeplinesc condițiile de fond și formă prevăzute de acesta .

(6) Pentru a putea fi valorificată, adeverința menționată la alin.(1) se completează în mod obligatoriu la toate rubricile prevăzute.

Art.129 (1) Sporurile cu caracter permanent care se valorifică la stabilirea și/sau recalcularea drepturilor de pensie sunt cele prevăzute în anexa nr.15 la prezentele norme. Adeverința prin care se dovedesc aceste sporuri va cuprinde obligatoriu cel puțin următoarele elemente :

- denumirea angajatorului;
- datele de identificare a persoanei;
- perioada în care s-a desfășurat activitatea, cu indicarea datei de începere și de încetare a acesteia;
- funcția, meseria sau specialitatea exercitată;
- denumirea sporurilor, procentul sau suma acordată;
- perioada în care a primit sporul și temeiul în baza căruia s-a acordat.

(2) Adeverințele menționate la alin.(1) vor avea număr și dată de înregistrare, ștampila unității emitente, precum și semnătura celui care angajează unitatea sau a persoanei delegate în acest sens de conducerea unității.

(3) În ceea ce privește sporul pentru munca prestată în timpul nopții, adeverințele doveditoare ale acestuia vor fi eliberate cu respectarea modelului prevăzut în anexa nr.16 la prezentele norme.

(4) Pentru persoanele prevazute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege, pentru perioadele lucrate anterior datei de 1 ianuarie 2011, veniturile brute/nete, după caz, realizate lunar, ce se utilizează la calculul punctajului lunar, cuprind drepturile salariale și cele asimilate acestora, încasate de beneficiari conform legislației în vigoare la data acordării lor, respectiv:

a) retributia tarifara lunara/salariul de baza lunar/solda lunara/salariul de baza de incadrare lunar, inclusiv indexari, compensatii, indemnizatii de conducere/comanda, salarii/solde de merit si alte drepturi similare prevazute de legislatia in vigoare la acea data;

b) sporurile si indemnizatiile acordate in sume fixe sau sub forma de procent din retributia tarifara lunara/salariul de baza lunar/solda lunara/salariul de baza de incadrare lunar sau din salariul functiei de baza/salariul functiei indeplinite/solda de functie/solda functiei de baza, potrivit legislatiei in vigoare la acea data;

c) primele/premiile din cursul anului si cele anuale, acordate potrivit legislatiei in vigoare la acea data;

d) sumele reprezentand compensarea concediului de odihna neefectuat, potrivit legii;

e) sumele cuvenite ca reprezentanti in adunarile generale ale actionarilor, in consiliile de administratie, in comitetele de directie, in comisiile de cenzori sau in orice alte comisii, comitete sau organisme, acordate potrivit legislatiei in vigoare la acea data, indiferent de forma de organizare sau denumirea angajatorului ori a entitatii asimilate acestuia, dupa data de 1 ianuarie 2008;

f) venitul corespunzator functiei pe care a fost incadrat in tara personalul trimis in strainatate in misiune permanenta sau, dupa caz, pentru indeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, inclusiv pentru perioada efectuării concediului de odihna/de misiuni in tara;

g) orice alte elemente salariale asimilate celor prevazute la lit. a)—d), acordate potrivit legislatiei in vigoare la acea data.

(5) Nu sunt considerate venituri de natura salariala sau asimilate salariilor și nu se valorifică la calculul punctajului lunar, în cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) din lege, urmatoarele sume:

a) diurnele de deplasare si de delegare, indemnizatiile de delegare, detasare sau transfer;

b) participarea salariatilor la profit, potrivit Ordonantei Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societatile nationale, companiile nationale si societatile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum si la regiile autonome, aprobata cu modificari prin Legea nr. 769/2001, cu modificarile si completarile ulterioare;

c) compensatiile lunare pentru chirie;

d) contravaloarea echipamentelor tehnice, a echipamentului individual de protectie si de lucru, a alimentatiei de protectie, a medicamentelor si materialelor igienico-sanitare, a altor drepturi de protectie a muncii, precum si a uniformelor obligatorii si a drepturilor de echipament;

e) sumele primite potrivit legii, pentru acoperirea cheltuielilor de mutare in interesul serviciului;

f) indemnizatiile de instalare;

g) platile compensatorii si ajutoarele la trecerea in rezerva sau direct in retragere, respectiv la incetarea raporturilor de serviciu cu drept la pensie;

h) valoarea financiara a normelor de hrana;

i) contravaloarea transportului ocazionat de plecarea in concediul de odihna, precum si a transportului la si de la locul de munca;

j) alocatia de stat pentru copii;

k) alte drepturi care, potrivit legislatiei in vigoare la data acordarii, nu reprezentau drepturi de natura salariala sau asimilate salariilor.

Art.130 (1) Asigurații prevăzuți la art. 168 alin. (2) din lege, care au contribuit cu 4% la Fondul pentru pensia suplimentară, vor prezenta adeverințe emise conform prevederilor art. 129 din prezentele norme.

(2) Pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001 în care o persoană a cumulat două funcții, la stabilirea punctajelor anuale se utilizează salariile brute sau nete, după caz, inclusiv sporurile cu caracter permanent, corespunzătoare funcției de bază.

Art.131 (1) Pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care o persoană a fost asigurată simultan atât în sistemul de asigurări sociale de stat, cât și în alte sisteme de asigurări sociale, integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat, la stabilirea punctajului se utilizează salariile brute sau nete, după caz, inclusiv sporurile cu caracter permanent, în conformitate cu modul de înregistrare a acestora în carnetul de muncă.

(2) Prin excepție de la prevederile alin.(1), în situațiile în care o persoană a fost asigurată simultan la sistemul de asigurări sociale pentru agricultori, sistemul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale și la sistemul de asigurări sociale de stat, la stabilirea punctajului se cumulează veniturile asigurate din perioadele respective.

Art. 132 Pentru perioada 1 aprilie 2001 - 1 august 2007, punctajelor anuale aferente persoanelor care au avut calitatea de cadru militar în activitate, polițist sau funcționar public cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor nu li se aplică plafonarea prevăzută de legislația privind pensiile din sistemul public în vigoare în perioada respectivă.

Art.133 (1) În cazul persoanelor care au urmat cursurile de zi ale unor instituții de învățământ superior, dovada absolvirii cursurilor de zi și a duratei normale a studiilor, se face cu diploma însoțită de foaia matricolă sau adeverință din care să rezulte forma de învățământ, durata normală și perioada studiilor.

(2) În cazul persoanelor care au urmat cursurile de zi ale unor instituții de învățământ superior în străinătate, documentele doveditoare se prezintă traduse și legalizate.

(3) În situația persoanelor care pot dovedi, în mod oficial, imposibilitatea obținerii documentelor care atestă forma de învățământ și durata studiilor, valorificarea perioadelor respective se face în baza declarației pe proprie răspundere.

(4) În cazul persoanelor înscrise la pensie anterior datei de 1 aprilie 2001, ale căror drepturi de pensie au fost recalculat în baza Legii nr.276/2004 pentru completarea art.169 din Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, prin valorificarea perioadei în care au urmat cursuri de zi ale unor instituții de învățământ superior, pentru dovedirea duratei normale a studiilor și a formei de învățământ rămân valabile declarațiile date pe proprie răspundere.

Art.134 (1) În situația schimbării gradului de invaliditate după intrarea în vigoare a legii, pentru o pensie stabilită pe baza legislației anterioare, pensia aferentă noului grad de invaliditate se stabilește conform prevederilor legii, considerându-se îndeplinite condițiile referitoare la stagiul de cotizare necesar, existente la data înscrierii la pensie.

(2) În situația prevăzută la alin.(1), stagiul potențial se stabilește conform prevederilor legii, iar eventualele stagii de cotizare, precum și stagiile asimilate prevăzute la art.49 alin.(1) lit.a) din lege, realizate după pensionare și neluate în calcul la ultima schimbare de grad, nu se valorifică.

Art.135 Transformarea pensiilor anticipate și anticipate parțiale stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii în pensii pentru limită de vârstă se face la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5 la lege sau, după caz, a vârstelor standard reduse potrivit legislației în vigoare, iar calculul drepturilor de pensie pentru limită de vârstă se face în condițiile legii.

Art.136 (1) Pensia poate fi recalculată, la cerere, prin adăugarea veniturilor și/sau a stagiilor de cotizare nevalorificate la stabilirea acesteia.

(2) Pensia pentru limită de vârstă poate fi recalculată, la cerere, prin adăugarea stagiilor de cotizare realizate după data înscrierii la pensie.

(3) La recalcularea pensiilor pentru limită de vârstă stabilite conform legislației anterioare intrării în vigoare a legii, se utilizează stagiul complet de cotizare avut în vedere la stabilirea pensiei.

(4) La recalcularea pensiilor anticipate și anticipate parțiale, în condițiile alin.(1), stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, se calculează punctajul mediu anual aferent stagiului/veniturilor adăugate conform legii și se menține procentul de diminuare, în cazul pensiei anticipate parțiale.

(5) La recalcularea pensiilor de invaliditate în condițiile alin.(1), stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, se calculează punctajul mediu anual aferent stagiului/veniturilor adăugate conform legii, iar punctajul aferent stagiului potențial se determină cu respectarea condițiilor și modalității de calcul de la ultima decizie de stabilire/modificare a drepturilor de pensie.

(6) Pensia poate fi recalculată, la cerere, în cazul depunerii unor declarații rectificative, de natură a modifica veniturile și/sau stagiile de cotizare valorificate inițial la stabilirea acesteia.

(7) Drepturile recalculate potrivit alin.(1)–(6) se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată solicitarea.

Art.137 Persoanele care beneficiază de pensie anticipată parțială stabilită conform legislației anterioare și care îndeplinesc condițiile prevăzute la art.62 din lege, pot cere transformarea pensiei anticipate parțiale în pensie anticipată, stabilită potrivit legii, noile drepturi acordându-se începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată cererea.

Art.138 (1) În situația beneficiarilor de pensie de invaliditate, pensie anticipată și pensie anticipată parțială, care anterior intrării în vigoare a legii, au îndeplinit condițiile legale pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă și care nu au solicitat trecerea la această categorie de pensie, trecerea se face din oficiu începând cu data de 1 ianuarie 2011, conform legislației în vigoare la data îndeplinirii condițiilor de acordare a pensiei pentru limită de vârstă.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor pentru care îndeplinirea condițiilor de acordare a pensiei pentru limită de vârstă era stabilită în funcție de data cererii.

Art.139 (1) Cererile înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a legii se soluționează cu respectarea prevederilor legale în vigoare la data deschiderii drepturilor de pensie.

(2) În situația cererilor înregistrate înainte de intrarea în vigoare a legii, prin care se solicită pensii de urmaș, stabilite din pensii în plată ai căror titulari au decedat în luna decembrie 2010, drepturile de pensie de urmaș se stabilesc conform legislației anterioare și se plătesc începând cu data de 1 ianuarie 2011.

Art.140 (1) În situația cererilor înregistrate în luna ianuarie 2011, cu respectarea termenelor prevăzute la art.104 alin.(3) lit.b)-d) din lege, prin care se solicită pensii de urmaș, ai căror titulari au decedat în luna decembrie 2010, drepturile de pensie de urmaș se stabilesc conform noii legislații, începând cu data de 1 ianuarie 2011.

(2) În situația cererilor înregistrate în luna ianuarie 2011, cu respectarea termenului prevăzut la art.104 alin.(3) lit.a) din lege, prin care se solicită pensii de invaliditate, încetarea plății indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă sau, după caz, încetarea calității de asigurat având loc în luna decembrie 2010, drepturile de pensie se stabilesc conform noii legislații, începând cu data de 1 ianuarie 2011.

(3) În situația cererilor prevăzute la alin.(1) și (2), înregistrate cu depășirea termenelor reglementate la art.104 alin.(3) din lege, drepturile de pensie de urmaș, sau, după caz, de invaliditate se stabilesc conform noii legislații, începând cu data înregistrării cererilor.

Art.141 În situația persoanelor care, anterior intrării în vigoare a legii, au avut îndeplinite condițiile pentru a se asigura în sistemul public de pensii pe bază de declarație de asigurare dar nu au făcut-o, declarația individuală de asigurare prevăzută de lege se depune la casa teritorială de pensii, cu respectarea prevederilor în vigoare pe tot parcursul derulării asigurării obligatorii.

Art.142 Formularele de decizii utilizate în activitatea de acordare prestații vor fi aprobate prin ordin al președintelui CNPP.

VII. Dispoziții finale

Art.143 (1) Sumele încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale se recuperează, pe baza deciziei emise de casa teritorială/sectorială de pensii, ce constituie titlu executoriu, cu respectarea termenului general de prescripție de 3 ani.

(2) Termenul general de prescripție curge de la data constatării prejudiciului creat prin plăți necuvenite, respectiv de la data emiterii deciziei prevăzută la alin. (1).

(3) Debitul reprezentând prejudiciul creat din plăți necuvenite se constituie pentru luni întregi, începând cu luna în care s-a făcut constatarea.

(4) Debitele reprezentând prestații de asigurări sociale, mai mici de 10 lei, se stabilesc pe baza deciziei emise de casa teritorială/sectorială de pensii, nu se înregistrează în evidența debitorilor și nu se mai urmăresc în vederea recuperării.

Art.144 Casele teritoriale/sectoriale de pensii calculează, rețin și virează contribuția de asigurări de sănătate, impozitul și orice alte obligații către alte fonduri, stabilite de legislația în vigoare la data efectuării plății.

Art.145 În vederea deschiderii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, de invaliditate și de urmaș, între sistemul public de pensii și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia, se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu.

Art.146 (1) În situația persoanelor care solicită pensie de invaliditate și care au realizat stagii de cotizare atât în sistemul public de pensii cât și în sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia, stagiul potențial se acordă de către ultimul sistem în care persoana a fost asigurată.

(2) În situația persoanelor care la data pensionării de invaliditate sunt asigurate simultan în două sau mai multe sisteme de asigurări sociale, stagiul potențial se acordă de către sistemul în care a realizat cel mai mare stagiul de cotizare.

(3) În situația pensionarilor de invaliditate gradul I, indemnizația pentru însoțitor se acordă cu respectarea regulilor prevăzute la alin.(1) și (2).

Art.147 Documentele utilizate în activitatea de expertiză și revizuire medicală a capacității de muncă se aprobă prin ordin al președintelui CNPP.

Art. 148 Ministrul apărării naționale, ministrul administrației și internelor, precum și directorul Serviciului Român de Informații pot emite ordine și/sau instrucțiuni privind modalitățile tehnice de întocmire și transmitere a documentelor și datelor necesare stabilirii drepturilor de pensie.

Art.149 Anexele nr. 1 – 16 fac parte integrantă din prezentele norme.